AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote.

ŠTEVILKA 59. JOLIET, ILLINOIS, 23. JUNIJA. 1914 LETNIK XXIII

CARRANZA NOČE PREMIRJA.

Vodja mehikanskih vstašev hoče nadaljevati boj, dokler se Huerta ne umakne.

POLOŽAJ SE RAZJASNI TE DNI.

General Villa je baje še vedno sprt s Carranzo.

El Paso, Tex., 21. jun. — General Venustiano Carranza je poslal svoj odgovor na službeni pismi z dne 2. in 5. junija, poslani mu od mirovnih posredovateljev v Niagara Fallsu, kakor se je doznalo tukaj nocoj. Odgovor je bil poslan v konstitucionališki glavni stan v Washingtonu z naročilom, da se ga pošlje brazilskim, argentinskim, chileanskim in ameriškim članom mirovne konference v Niagara Fallsu.

Carranza ponovno izjavlja v svojem odgovoru, da je pripravljen udeležiti se raznih posvetovanj, ki jim je edina svrha pomiritev Mehike. Obenem poudarja, da so vse razprave o mehikanskih notranjih stvareh brezkoristne.

Nadalje pravi, da orožja ne odloži, dokler ne bo Huerta izgnan iz glavnega mesta mehiškega. O začasnem premirju potemtakem ni govora.

Carranza in Villa še sprta.

Niagara Falls, Ont., 20. jun. — Mehikanske delegate je konzul njihove dežele v El Pasu, Texas, danes brzojavno obvestil, da bo general Villa naslovil na ameriški narod proglas, s katerim naznani, da je postavil generala Angelesa za začasnega predsednika mehikanskega.

Konzul je potem izjavil, da je naznanilo, po katerem je prepad med Carranzo in Villo premosten, prazna govorica. Nadalje je pristavil, da je od zasebne strani prejel vest, da je Carranza skrivaj poslal 2000 vojakov v pokrajino Sonora v svrho, odstaviti guvernerja Magtoreno, s katerim je sprt.

General Angeles odstavljen.

Saltillo, Meh., 20. jun. — General Felipe Angeles, vojni tajnik v ministrstvu Carranzovem, je bil danes odstavljen iz službe, ker ni hotel izvesti nekega povelja Carranzovega.

Položaj napet.

Washington, D. C., 20. jun.—Uspeh mirovne konference v Niagara Fallsu visi na niti. Predsednik Wilson in državni tajnik Bryan opazujeta z večjo napetostjo, nego kdaj prej, kako se stvar obrne. Kolikor se tiče Združenih Držav, je njihovo ravnanje delegatom popolnoma pojasnjeno, in popustiti ne morejo več v nobeni stvari. "Vojna ali mir" zavisi od mehikanskih zastopnikov in južnoameriških posredovalcev.

Nazaj v Afriko.

Galveston, Texas, 18. jun. — Alfred Sam, vodja gibanja "Nazaj v Afriko", je odjadral danes na ladji "Liberia" z 200 volnoglavci do zlate brežine.

Izletniški parnik se pogreznil.

Yonkers, N. Y., 20. jun. — Izletniški parnik "Tourist" se je pogreznil danes v Hudsonu, ko je trčil skup z neko drugo ladjo. Od 50 potnikov na krovu so bili rešeni vsi razun dveh.

Na bližnjih tirih New York Central železnice so našli truplo nekega moškega. Zadnji je bil povožen. Iz okolnosti, da je bila njegova obleka mokra, sklepajo, da je eden pogrešancev, in da je na suho priplaval.

Ogromna razstrelba.

Allentown, Pa., 19. jun. — Največja skalna razstrelba, ki jo pomnijo v tem okraju, je bila izvršena davi. Skala 150,000 tonov je bila odkrhnjena, da se je pok gromovito razlegal. Nič manj nego 28 votlin je bilo izvrtanih, po 105 črevljev globokih, da so se napolnile z dinamitom.

Vlak skočil s tira.

Lima, O., 20. jun. — Pozno nocoj je skočil s tira vlak Cincinnati, Hamilton & Dayton-železnice med tem mestom in Wapakoneto. Osem oseb je bilo ranjenih.

Starostna meja.

Washington, D. C., 18. jun. — Predsednik Wilson je danes izdal odlok, ki znižuje starostno mejo za kandidate k izkušnji za zavezno civilno službo od 60 na 50 let. Določba pa nima veljave za vojne veterane.

Grozna najdba.

Schenectady, N. Y., 19. jun. — Nag trup neke ženske so potegnili ribiči iz reke Mohawk danes pod večer. Glava, roke in noge so bile odrezane, a trup je bil zašit v vrečo. Policija preiskuje slučaj.

Novo človeško pleme.

Bivši predsednik Roosevelt, ki je znan tudi kot potovalec po tujih in neznanih krajih, je baje na svoji zadnji poti v brazilskih gozdovih naletel na novo človeško pleme, ki se imenuje Panhates. To pleme je bilo do sedaj raziskovalcem in učenjakom čisto neznano.

Požar v belgijskem rudniku.

Liege, Belgija, 19. jun. — Dvesto premogarjev je komaj uteklo smrti v rudniku Viellie Marihaye tu blizu danes, ko je izbruhnil ogenj in jih zajel v notranjščini. Štiristo rudarjev je bilo v jami ob tistem času, a 200 od njih je uteklo.

Zajeti rudarji so ostali v nevarnem položaju več ur, ko je požar razsajal v rudniku, a končno so utekli s pomočjo reševalcev.

Gosposko beračenje.

Budimpešta, 20. jun. — Grof Mihael Karolyi, vodja "neodvisne stranke" v ogrskem parlamentu, zopet odpotuje v Združene Države, in sicer se vkrca dne 28. jun.

Grof upa, da nabere nekaj milijonov dolarjev med svojimi rojaki v Ameriki v prid stranki.

NAD 200 ŽRTEV EKSPLOZIJE V ROVU.

Treskavi plini razdejali rudnik Hillcrest Collieries-družbe v Kanadi.

ŽIVI POKOPANI RUDARJI.

Reševanje silno ovirali strupeni hlapi. Strašni prizori.

Hillcrest, Alberta, 19. jun.—Eksplozija je danes pokopala 225 od 600 premogarjev, zaposlenih v rudniku št. 30 družbe Hillcrest Collieries, Ltd.

Od triinštiridesetih rešencev je ostalo do nocoj živih dvajset.

Vkljub prizadevanju štiridesetih jamskih veščakov, kljubujočih smrtonosnim plinom, ni nobenega upanja, da se živi rešijo rudarji, ki jih je še 182 v rudniku.

Thomas Quigley, superintendent rudnika, je med pokopanimi.

Splošno mislijo, da so eksplozijo povzročili nabrani plini.

V somraku je stala molčeča skupina bledoličnih žen in matera pred vhodom v rudnik, ki je bil vsled eksplozije zaprt, še vedno upajočih, da znanstveno opremljeni veščaki prinesejo njih ljubljene pogrešance na površje.

Ko pa je nastopila črna noč, so šle mnoge ženske žalostne domov, opustivši vsako upanje.

Razpok pretresel okraj.

Eksplozija, ki se je pripetila okoli 9. ure danes dopoludne, je pretresla vso okolico na milje daleč, razkrila mnogo rudarskih koč in razdejala številna mala poslopja.

Trenotek po eksploziji so prepadeni površinski delavci bežali iz rudnika. Gost oblak dima in strupenih čadov je bruhnil iz jame.

Prošnje za pomoč so bile brzojavljene v mnoga mesta, in med tem so prebivavci sestavili pomožno moštvo in se odpravili na reševanje.

Ko je dospelo prvo krdelo reševalcev danes popoludne, so pričeli pospravljati razvaline od vhoda v rudnik, iz katerega je bilo slišati javkanje ki je postajalo tišje in tišje, dokler ni popolnoma utihnilo.

Na tisoče tonov kamenja se je pogreznilo v rudnik in bati se je, da so delavce, četudi so morda utekli smrti vsled strupenih hlapov, prejkone zmučkale podrtine.

Veščake ovirajo razvaline.

Rano nocoj sta dospela dva nadaljnja vlaka, napolnjena z veščimi rudarji, zdravniki, bolniškimi strežnicami in železniškimi uradniki, nakar se je pričelo reševanje na sistematičen način.

Ko so veščaki vstopili v rudnik, so našli cele kupe zmučkanih mul, podpor, vozov in rudarskih potrebščin, in iz ogromnih razvalin so sklepali na silnost eksplozije.

Požar je takoj sledil eksploziji, a kmalu ugasnil, toda plinovi čadi so onemogočali izdatno reševanje več ur.

Eksplozija je zrušila oba konca rudnika in zagradila notranje rove, tako da je bilo skoro nemogoče prodreti vanje.

Večina rudarjev je delala v globini kakih 400 črevljev.

Ponesrečenci so po večini inostranci, a veliko število je angleški govorečih.

Položaj brezdelnih.

Washington, D. C., 18. jun. — Delavski minister je danes naznanil, da ima Chicago, v zvezi s tamošnjim zaveznim priselitvenim uradom, dobiti deželno posredovalnico za delo.

Nova agentura bo v prvi vrsti zasledovala svrho, odvračati naval tovarniških delavcev v mirnih poletnih mesecih na farme severozapada, zapada in jugozapada ter priseljencem pri iskanju dela hoditi na roko z besedo in z dejanjem.

Delavski minister misli, da bo posredovalnica nele laglje zadostovala občasni delovni ponudbi na pacifiški brežini, marveč tudi tovarniškemu delavcu nudila priložnost, najti v potrebi delo drugje.

Težka naloga.

Nalogo, preskrbeti delavcu v mestu delo pod milim nebom, je zaznamoval g. Wilson kot eno najtežavnejših celega vprašanja. Vendar goji prepričanje, da je z napravo agentur take vrste, kakor jo namerava njegov department v Chicagi, v vseh večjih mestih dežele in v središčih velikih farmskih okrožij mogoče vprašanje vsaj deloma rešiti. Kakor upa g. Wilson nadalje, povzroči novi sistem, da najde delo tudi priložnostni delavec celo leto. In da pride tudi na farmo delat nekaj časa pod milim nebom, utegne po mislih ministrovih samo koristiti njegovi delavnosti in njegovemu telesnemu zdravju.

Vse velike tovarne na vzhodu in v osrednjem zapadu se imajo že v bližnjem času pozvati, da delavskemu ministrstvu naznanijo, koliko svojih ljudi mislijo v poletnih mesecih "odložiti".

Stara pesem.

Washington, D. C., 18. jun. — J. A. Ownby, zastopnik neodvisnih premogovnih družb v Coloradu, je danes predsedniku predočeval, da ni premogovnemu trustu, ki mu načeluje Rockefeller, nič tako zelo zaželeno, kakor če premogarska stavka v Coloradu traja še kolikor mogoče dolgo; zato da trust tudi ničesar ne stori, kar bi utegnilo dokončati stavko. Kajti zaprtje rudnikov po zaveznem vojaštvu in sicer za daljši čas, da je najboljše sredstvo, da se male tvrdke "potisnejo vun".

Ownby, ki ga je vpeljal v Belo hišo senator Owen, je izjavil, da se z vojaštvom ne napravi trajen mir, pač pa posredno izkaže velika usluga Rockefellerju in tovarišem.

Mir v Buttu.

Butte, Mont., 19. jun. — Napetost med strankama v "Western Federation of Miners" je na videz sedaj odjenjala v toliko, da je mir v mestu končno zagotovljen. Guverner Stewart je pred svojim povratkom v Heleno izjavil: "Položaj v Buttu se je tako razjasnil in mesto je tako mirno, da so nadaljnje sovražnosti neverjetne, in v tem zmislu izporočim oblastvom v Washingtonu. Moje nadaljnje bivanje v Buttu je nepotrebno."

Posledek bančnega poloma.

Danville, Ill., 19. jun. — William Lorimer je bil danes prisiljen, odstopiti kot član nadzorništva družbe "Southern Traction Company of Illinois".

Proge Southern Traction-družbe se oskrbujejo deloma s paro in deloma z elektriko. Njihovo izhodišče je East St. Louis, Ill. Za naslednika Lorimerju je zavezni okrožni sodnik Wright imenoval prejšnjega zaveznega okrožnega pravdnika William T. Trautmana, enega glavnih delničarjev družbinih.

Stavka elektrikov.

Pittsburgh, Pa., 19. jun. — Na tisoče stavkarjev Westinghouse Electric-kompanije se je zbralo danes na igrišču, da podpišejo skupno prošnjo, ki se ima popoludne vročiti družbinemu predsedniku.

V prošnji se omenja, da spadajo podpisanci k "Allegheny Congenial Industrial Union" ter ostanejo pri svoji zahtevi, predloženi pred dvema tednoma. Namen prošnji je, predočiti družbi, da 85 odstotkov njenih delavcev spada k uniji.

Sufragetke ne mirujejo.

London, 19. jun. — "Požigalni oddelek" bojevitih sufragetk je poizkušal snoči upepeliti neko cerkev v jugovzhodno od Londona ležečem predmestju Beckendam. Požarni brambi se je pa posrečilo, požar pogasiti.

ZRAKOPLOVCI MED VAJO ZGORELI.

Devet članov avstrijskega zrakoplovnega voja storilo nesrečno smrt.

ZRAKOPLOVA TRČILA SKUP.

Žalostni dogodek kaže, kako strašne bodo bodoče vojne.

Dunaj, 20. jun. — Devet zrakoplovcev je danes pri vojnih vajah v zraku storilo smrt. Pri nekem letalnem manevru se je neki zrakoplov zaletel v vodljiv balon in je raztrgal njegov ovoj.

Zrakoplov in balon sta bila razdejana ter sta treščila ob tla, in zrakoplovci, avstrijski častniki, so zgoreli in bili okrnjeni, da jih ni bilo spoznati.

odljivi balon "Koertling" se je dvignil pri Fischamendu, zrakoplovni postaji, kakih 12 milj daleč od Dunaja. Poveljnik stotnik Johann Hauswirth je nameraval, najprej vojne vaje fotografirati in se jih potem udeležiti.

Zrakoplov (aeroplan) se je dvignil pol ure pozneje na istem mestu in sicer s poročnikom Flatzem in Hoosto.

Zrakoplov je kmalu prehitel balon in pričel v višini 1500 črevljev navidezen manever. Pilot je poizkušal, dobiti pozicijo nad balonom in pri tem prizadevanju je zadel ob balon z omenjenim posledkom. Svilnati ovoj je bil preluknjan. Strašna eksplozija je sledila, v istem hipu so švignili plameni, ki so zagrnili zrakoplov in balon, nakar sta treščila v globino na vznožje nekega hriba.

Imena žrtev so: Kapitan Johann Hauswirth, poročniki Ernst Hofstetter, Flatz, Hoosta, Bruer in Haidinger; korporala Hadima in Weber, ter inžener Kammerer.

Turčija se vdaja.

Carigrad, 20. jun. — Iz zanesljivega vira naznanjajo danes tukaj, da je turška vlada svojemu poslaniku v Atenah naročila, obvestiti grško vlado, da se nedavno izgnani Grki smejo vrniti.

Nadalje je pripravljena povrniti škodo vsem tistim, ki so pred kratkim vsled protigrških demonstracij pobegnili in svojo lastnino zapustili.

Atene, 20. jun. — V vladnih krogih mislijo, da je turški vladi na tem, priti do prijateljskega sporazuma z Grčijo. V tem zmislu tolmačijo ukaz, po katerem se ima ubežnim Grkom povrniti škoda.

Cesar zdrav.

Dunaj, 19. jun. — Cesar-kralj se je izza svoje zadnje bolezni prvikrat spet udeležil neke javne prireditve. Prisostvoval je v Schoenbrunnu blagoslovljenju zastave v vojaški akademiji cesarja Franc Jožefa. Njegova čvrstost in dobra razpoloženost sta vzbujali splošno pozornost.

Razburjena borza.

Berlin, 19. jun. — Tukajšnja borza je bila danes razburjena vsled nepotrjene govorice, da je bil albanski knez Viljem v bojih proti vstašem usmrčen.

Obglavljene.

Berlin, 19. jun. — V Graudenzu je bila obglavljena soproga bogatinca Hass, Lujiza, ki je v Marienwerderu po srebrni poroki svojega soproga zastrupila.

Predvčeraj sta bili tukaj obglavljeni dve drugi ženski, in nekaj dni poprej dve nadaljnji.

Nemčija je med vsemi omikanimi deželami edina, kjer ženske še z glavo plačujejo svoje zločine, po srednjeveškem običaju.

Bertha Suttner umrla.

Dunaj, 21. jun. — Baronica Bertha Suttner, ki je svoje življenje posvetila stvari svetovnega miru ter delovala zanj z besedo in s peresom — kakor znano, je bilo njeno delovanje na tem polju pripoznano tudi s podelitvijo Nobelove nagrade leta 1905. — je danes tukaj zatisnila svoje trudne oči.

Baronica Suttner je bila rojena dne 9. jun. 1843 v Pragi kot hči feldcajgmojstra grofa Frančiška Kinsky in se je omožila leta 1876 z romanopiscem baronom Artur Suttnerjem. Zlasti zaslovela je po svojih prizadevah za razširjanje mirovne misli. Ustanovila je leta 1891. na Dunaju avstrijsko družbo prijateljev miru, in kot njena predsednica se je odlično udeleževala mirovnih kongresov v Bernu (1892), Antwerpu (1894) in Hamburgu (1897). Bila je tudi podpredsednica mednarodnega mirovnega urada v Bernu. Izdajala je mesečnik "Die Waffen nieder" in pod istim napisom spisala svetovnoznan roman.

Leta 1912. je obiskala tudi Združene Države.

Mil. škof Trobec odstopil.

Veleugledni katoliški tednik "Der Wanderer" (St. Paul, Minn.) z dne 18. junija 1914 piše:

Preč. škof Trobec iz St. Clouda je odložil pastirsko palico. Ostavka je bila sprejeta, in preč. gospod je bil imenovan za nazovnega (častnega) škofa lykopoliškega in upravitelja škofije do zopetne zasedbe osirotele stolice. Vest ne prihaja nepričakovano. Marsikomu je bilo že dalje časa znano, da splošno spoštovani nadpastir st.-cloudski hrepeni na večer delapolnega življenja po miru. Toda vplivu osebnosti, ki mu stoje blizu, se je posrečilo, odstop zavleči. Sedaj pa je odločilni korak storjen.

S škofom Trobcem odhaja ena najsimpatičnejših osebnosti iz vrste službujočih škofov naše dežele. Ostal je, kakor sedanji poglavar krščanstva, tudi na škofovski stolici marljivi, s toplim srcem za ljudstvo čuteči ter za njegove skrbi in stiske sočutni preprosti župnik in dušni pastir. Napram nemškim katoliškim organizacijam je kazal, dasi je njegov materin jezik slovenščina, kot župnik in kot škof srčno naklonjenost. Skoro na nobenem zborovanju ga ni manjkalo, in marsikatero vzpodbudno, prav očetovsko besedo je naslovil na zbore naših zvez. (Nemščini je vešč, prav kakor angleščini, kakor bi bili njegova materinščina.)

Gotovo bo z veseljem pozdravljeno, da misli preč. g. nazovni škof ostati v Minnesoti, in z nami mu žele tisočerniki prav dolg, nekaljen večer življenja, ki je bilo na delih, trudih, pomanjkanjih in žrtvah bogato ter je več nego eni občini naše države vtisnilo svoj trajni znak. —

(Rt. Rev. James Trobec se je rodil dne 10. julija 1835 v Logu pri Polhovem gradcu. V Ameriko je prišel l. 1864. in bil naslednje leto posvečen v mašnika. Za škofa je bil imenovan l. 1897.)

"Bismarck" krščen.

Berlin, 20. jun. — Prav sijajno je bil izvršen krst tretjega parnika Imperatorjeve vrste, ki je dobil ime "Bismarck". Hamburg je bil tem povodom ves v zastavah. Pri krstu novega oceanskega velikana sta botrovala cesar Viljem in vnukinja "železnega" kancelarja.

Ruski car v Bukarešu.

Berlin, 20. jun. — "Koelnische Zeitung" misli, da bo poset ruskega carja v Bukareštu še bolj zrahljal razmerje med Rumunskim in trozvezo ter povzročil, da Rumunija odkrito stopi na rusko stran. Rusko-rumunsko zbližanje napolnjuje Nemčijo z veliko skrbjo.

Parnik "Buelow" obtičal.

Weymouth, Anglija, 18. jun. — Lloydov parnik "Buelow" je davi v megli nedaleč od Myrtledena, vzhodno od Portlanda, obtičal na produ.

Neki parnik je bil takoj odposlan iz Portlanda, da vzame potnike na krov, in sicer 38 prve, 32 druge kajute in 32 medkrovcev.

Habsburgovci — Slovenci?

Kakih 9 kilometrov od Koblenza ob Renu v Švici leži mestece Windisch-Altenburg, Starigrad, v katerega okolici je stal grad Habsburg. Tudi imena drugih krajev v bližini kažejo slovensko naselenje, na primer: Fahrwindisch. Herrnach, Schinznach, Sissach. Ako je stal grad Habsburg sredi slovenskega ljudstva, je mogoče in tudi zelo verjetno, da so bili tudi plemiči slovenske krvi!!

Zanimiva šolska knjiga.

Njegova ekscelenca Franc Jožef grof pl. Silva-Tarouca, prvi tajni svetnik, kamornik, dedni član gosposke zbornice, je izdal na Dunaju nemško "Učno knjigo domovinoznanstva za višje razrede srednjih šol v Avstriji", ki jo je naučno ministrstvo z odlokom z dne 18. januarja 1914, št. 245, odobrilo za uporabo na nemških srednjih šolah. Najzanimivejša je v knjigi naslednja trditev, ki jo je seveda tudi naučno ministrstvo uradno potrdilo. Pisatelj namreč pravi, da je "ves Kras srbski". Med Srbi je seveda tudi "množica nuanc", od katerih omenja izrečno pisatelj tudi Slovence itd. Tako smo bili Slovenci uradno proglašeni za Srbe. Kaj bo neki reklo vojno ministrstvo, ko bo zvedelo, da so Srbi prodrli že v bližino Gradca in na Koroško preko Celovca in Beljaka in zasedli Kras?

Zapeko,

omotico, žolčnico, otrpla jetra in enake znake slabe prebave, katere vzrok so nedelavna jetra in zapeka uspešno odpravijo Severove Jetrne Krogljice (Severa's Liver Pills). Naprodaj so v vseh lekarnah. Cena 25 centov. Ako jih nima lekarnar v zalogi, naročite jih od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv.

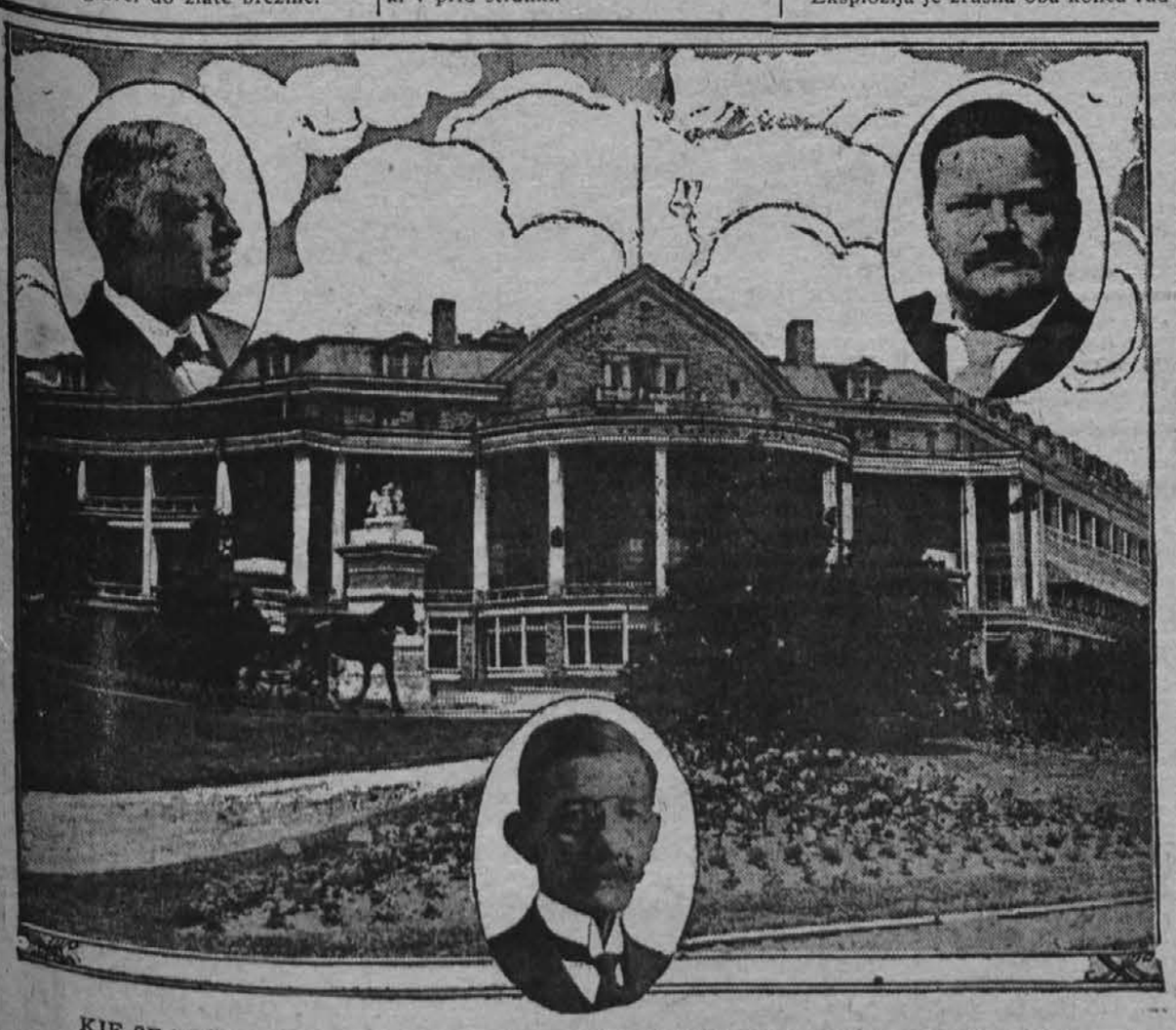

KJE SE VRŠI MIROVNO POSREDOVANJE IN GLAVNI ZASTOPNIKI OBEH DEŽEL.

Pričetek mirovnega posredovanja v Clifton hotelu, Niagara Falls, Canada, dne 18. maja je vzbudil pozornost celega sveta. Združenih Držav komisarja sta sodnik Joseph R. Lamar od Z. D. najvišjega sodišča (v gornjem levem kotu) in Frederick W. Lehmann iz St. Louisa (v gornjem desnem kotu). Glavni zastopnik Mehike je Emilio Rabasa, prijatelj Huertov (spodaj na sredi).

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list v Ameriki ter glasilo K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki Torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.

Predsednik.....Anton Nemanich
Tajnik.....William Grahek
Blagajnik.....John Grahek
Urednik.....Rev. John Kranjec

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol let..$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00
PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.
Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.
Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper in America, and the Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 22. jun. — Krščeni so bili včeraj v naši slovenski cerkvi naslednji novorojenci: Nikolaj Gruber, Frank Dolmovič in Rihard Lozar.

— Poročeni so bili zadnje dni v naši cerkvi: g. Amand Blaess in gdč. Klara Hribar, članica Izobr. in podp. dr. "Triglav"; g. Anton Mrozek in gdč. Mary Sak, članica Izobr. dr. "Slovenija", ter g. John Schauer in gdč. Mary Čonč. Bilo srečno!

— Bela žena. Umrla je zadnji petek gdčna. Jozefa Kukar, 20 let stara, edina hči gospe Matilde Lavrič, v stanovanju svoje matere, 1010 North Broadway. Jetika je pobrala pridno dekle v cvetu njenih let. Blaga pokojnica je bila splošno spoštovana kot vzorna devojka, ki je bila versko in narodno zavedna; rada je pomagala tudi pri vseh prireditvah Izobr. dr. dr. "Slovenija". Zavarovana je bila pri R. N. A. za $2,000 in še pri neki drugi zavarovalni družbi. Pogreb se je vršil včeraj (v nedeljo) popoludne ob ogromni udeležbi, zlasti ženstva, domačega in drugorodnega. Sorodnikom naše iskreno sožalje, a blagi rajnici svetila večna luč!

— Kandidat za šerifa. Daleč naokrog dobro znani g. A. C. Jeffery iz Braidwooda, Ill., bo letos kandidiral za službo šerifa za okraj Will. Mož je pošten in pravičen ter velepriljubljen, in zato upa, da bo gotovo nominiran, in potem dne 4. nov. izvoljen s pomočjo tudi slovanskih volivcev.

— Na obisku v Jolietu se je mudil koncem zadnjega tedna g. Alojzij Anzic iz Puebla, Colo.

— G. F. Završnik, potovalni zastopnik tvrdke Slovenian Liquor Co., se je vrnil z večtedenskega potovanja po Minnesoti in Michiganu. Pravi, da se povsod občutijo posledice slabih časov, ki trajajo že osmi mesec. Povsod je enako: malo dela, malo businessa.

— Vročina. Včerajšnjo nedeljo je pritiskala uprav neznosna soparica, ki je le malo odjenjala, ko je pod večer nekoliko poškropilo iz hudournih oblakov. Za pivnice bi bili zdaj zlati časi, ali po tovarnah je premalo dela.

— Pikniki. Lepi so skupni izleti v zelene hoste, sedaj, ko se kuha mesto v soparici. Toda število izletnikov ne sme biti preveliko, sicer se piknik ne obnese, ker se "cela armada" izletnikov težko vodi in razvije v prijetno zabavo. Tako smo čuli od srečnežev, ki so se včeraj udeležili piknika v Gougar's Grovu, ali pa pri Troyu. Tam je imel "Triglav" svoj prvi letošnji piknik, in tu pa zbor naših neorganiziranih fantov. Udeležba na obeh piknikih je bila velikanska.

Dan 4. julija se bliža, ki bo že drugo soboto. Takrat bo naš cerkveni piknik v Theilerjevem parku. O tem več prihodnjič.

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Begunovič Mile, Bruski Anton, Bučan Rozalija, Gecan Chas., Masler Joe, Mianič Jure, Pavelič George, Prajiner Jožef, Vugrimovič Meta.

Ely, Minn., 16. jun. — Tukaj v Ely so začeli te dni kopati temelj za novo višje-razredno šolo, katera bode stala do $150,000.00. Šola bode stala v bližini sedanje "High School". — Rojak John Zupančič je prenovil svoje poslopje na Sheridan Street in 3rd Ave. V poslopju se nahaja sedaj trgovina s pločevinskimi posodami vseh velikosti. — Društvo Srca Jezusovega štev. 2 J. S. K. J. bode imela dne 21. junija skupno sv. mašo. Šolski otroci bodejo imeli imenovanega dne tudi sv. obhajilo. — Danes se je tukaj poročil rojak Frank Mrhar z mlado gospodično Ano Pluth, oba rojena v Ely. Svatba se je vršila v Smukovi dvorani. Bilo srečno!

Eveleth, Minn., 15. jun. — Cenjeni g. urednik: — Ravno danes, ko pišem ta dopis, so minuli trije meseci, odkar se je ustanovilo na Eveleth, Minn., Izobraževalno društvo "Sloga". Omenjeno društvo je priredilo svoj prvi koncert dne 13. junija t. l., ki se je nad vse pričakovanje dobro obnesel.

Vspored je obsegal 12 točk. — Nad vse izvrstno sta rešila svojo ulogo mešani in moški zbor, in sicer je prvi zapel P. H. Sattner-jevo "V petju oglasimo", drugi pa "Veseli zbor" od istega skladatelja, ter Fleischman-ovo "Luna sije". V mešanem zboru je nastopilo 35 pevk in pevcev, a moški zbor je štel 23 pevcev. Primanjkuje nam prostora, da bi naštevali vse po imenu; izreči pa jim moramo odkrito pohvalo, da je vsakdo storil svojo popolno dolžnost ter po svojih močeh pripomogel do sijajnega uspeha.

Naša vrla gospica Mary Brince je žela gromoviti aplavz za prekrasno petje samospeva "Oj rožmarin". A tudi ostala dva samospeva "My little Love Star", ki ga je pel Mr. Wm. Mahon, ter "Cvati, cvati ružice", proizvajan po Mr. Feliks Arčan-u, sta bila sprejeta z navdušeno pohvalo.

Nad vse originalen je bil nastop Mr. M. Panjan, ki je z veliko spretnostjo nastopil kot "Zauberkuenstler".

Najbolj privlačna točka celega vsporeda pa je bila brezdvomno igra "Ne kliči vraga". Igralci, dasi sami diletantje, so takorekoč sami sebe prekosili. Posebno se je odlikovala Mrs. Angela Agnich v ulogi Polone, Levičarjeve žene. Tudi najbolj ostro kritikovo oko ne bi moglo najti v njenem nastopu nijedne kretnje, ki ne bi bila na svojem mestu. A tudi Levičar (Mr. M. Judnič) je nastopal tako, da bi ga komaj kak star, izkušen igralec mogel prekositi. In kaj naj rečemo o Milki, nam že znani gdč. Mary Brince? — Ako bi ne vedeli, da je bila zgolj igra, bi morali smatrati njen ljubki nastop napram Tonetu ter hladno obnašanje napram Mihcu kot živo istino, tako je bila spretna. — Bučen smeh in aplavz občinstva je spremljal takorekoč vsako kretnjo Mihca (Mr. M. Panjan) ob njegovi "ponesrečeni snubitvi". Tudi Tone (Mr. F. Arčan) je izvrstno rešil obe vlogi, bodisi kot "vrag", bodisi kot ljubimec Milke.

Ostale točke vsporeda — razun nagovora predsednika, Mr. Jos. Brince— je proizvajala "Fayal Band", ki se je v polnem številu 22 članov odzvala našemu vabilu ter neumorno svirala, in to popolnoma brezplačno. Bodi ji zato izrečena naša najiskrenejša zahvala!

Prisrčno zahvalo moramo izreči tudi predsedniku društva, Mr. Jos. Brince, ki se je potrudil, da nam je mesto dalo na razpolago velikansko in krasno dvorano "Auditorium" istotako brezplačno. Nadalje moramo pohvalno omeniti Mr. John Agnicha, ki se ni vstrašil ne dela, ne stroškov, ter sam preskrbel vse oglase, ki so bili natisnjeni na programih.

Še več drugih oseb bi se morali pohvalno spominjati, toda dopis je že itak preobširen. Zato naj zadostuje, ako vsem skupaj zaklićemo: Naprej po začrtani poti! Ne strašite se truda, kajti zavest, da skrbimo za napredek in probujo našega naroda, nam bo gotovo najslajše plačilo vsikdar, kadar bo trud poplačan s takim vspehom, kakoršnega smo si pridobili pri zadnji veselici. **Rafko Zupanec.**

Rankin, Pa., 15. jun. — Slavno uredništvo A. S.! Črni oblaki se zbirajo nad pittsburško okolico. Stavka po Westinghousovih tovarnah se vedno bolj širi, vse izgleda, da stojimo pred veliko bitko, ki se utegne razširiti po vsem Allegheny Co. Dne 12. junija so zaštrajkali delavci Union Switch & Signal Co. v Swissvale; te dni so prenehali z delom delavci v livarni v Trafford City, ki tudi pripada Westinghouse Electric & M. družbi, in kot se čuje, namerava nova unija "Allegheny Congenial Industrial Union" začeti generalno stavko po vseh tukajšnjih tovarnah. Nekateri odobravajo ta korak, drugi zamišljeno hodijo sem ter tja in premišljujejo, kaj nam prihodnjost prinese. Delavci so se dozdaj prav mirno obnašali, kar je hvale vredno. Dozdaj je bil vhod v tovarne dovoljen vsem klerkom, k delajo po pisarnah in delovodjam (bossom). Zdaj so pa sklenili, da od 18. t. m. ne pustijo več nobenega noter, za kar se je bati, da izbruhnejo nemiri.

Vse dozdaj predložene pogoje je kompanija trdovratno zavrnila. Predsednik je izjavil, da unije ne pripozna pod nobenim pogojem, to je torej dosti velik dokaz, kako se kompanije boje, da bi se delavstvo organiziralo in prišlo do tega, kar mu po božjih in človeških postavah gre.

Jaz bi vsem rojakom delavcem priporočal, da pristopijo k imenovani organizaciji in si na ta način zboljšajo delavski položaj.

Pozdrav vsem delavcem in čitateljem tega lista. **Jožef Matkovich.**

Rock Springs, Wyo., 15. jun.—Prosim vas čitatelje oziroma čitateljice nekoliko potrpljenja in Vas, urednik, prosim, da ne gre ta dopis v žrelo uredniške zverine oziroma sovražnika dopisniku, tako zvanega koša. Zadnji čas se je pričel Vaš polutednik prav pridno razširjati med tukaj bivajočimi Slovenci, za kar gre vsa čast Vašemu zastopniku Leo Poljanc, ker on je v resnici zastopnik lista in gleda, da si pridobi tem več novih naročnikov našega katoliškega lista; kličemo mu: Le tako naprej! In bralci so se tudi nekoliko bolj oživeli in postali obenem tudi dopisniki lista. Kar pa ne gre v glavo tu bivajočim prijateljem delavca, je, ker je zadnjič opisal neki tu bivajoč Slovenec prizor, ki se je odigral v Slovenskem Domu pri mrtvaškem odru tu umrle rojakinje. Začel je švigati kar črni plamen iz žrela socijalističnega vulkana Proletarca. Le tako, vi prijatelji "Sloge", vam dobre prijateljice. Če boste tako naprej delali, skoraj gotovo ne mine več pol leta, ko bo ves tu bivajoči slov. življ v enem in istem taboru, namreč socijalističnem. Najprej se mora napasti in posvetiti par kolon v kakšnem naprednem listu, v Prol. Za to je dobra Mica Tica. Če še ne dobimo zaželjene sloge, potem se lahko poskusi z dejanskim napadom. In če se bo kdo upal nam odgovarjati, gorje! saj imamo zopet Prolet. pri rokah, in glej tam zraste kakšen Gobav čez noč ali pa pride kod iz kakšne druge dežele, da ga vihar prinese. Tukaj je strašna burja: In se tam v Prolet. "namalajo" taki nazadnjaki oziroma zagrizenci, ki jim svetimo "mi" z uma svetlim mečem, ki je nam možem v devetnajstem stoletju prava ničla. Kajti vsak, kedor ima Prolet. in en par tistih brošur, ki jih gospodje generali sociji priporočajo, v žepu, je že moder in ni več zagrizenec. Tisto se pa ne gleda, če zna čitati ali ne. To je pa največja zapreka našej prej omenjeni prijateljici "Slogi", ker ji nočejo odgovarjati na tiste prijazne pozive, ki jih dajata Mica Tica in njen prijatelj Gobav. V zadnji številki Am. Sl. sem tudi čital dopis, v katerem priporoča dopisnik veselico, katero so priredila tukajšnja skupna slovenska društva v prid slovenskim štrajkarjem v Colo. in mislim, da se je prilično dobro obnesla, ker sem bil med navzočimi in sem opazil precej napolnjeno dvorano ljudstva. Bilo je tudi veliko število bratov Hrvatov in drugorodcev. Veselica je bila prav zadovoljivo prirejena in zanimiva. Prva točka, igra "Divji lovec", je bila igrana prav izborno, za kar gre vsa čast našim igralcem, posebno onim, ki so imeli glavne vloge, ker ti so imeli res težko delo in veliko truda. In igralcem z manjšimi ulogami ravno tako gre čast, ker so vsi prav dobro rešili svojo stvar. Da bi se nam še velikokrat dala taka prilika, da bi videli kaj takih iger na slovenskem odru. Hvala gre tudi režiserju igre. Sem čul, da jih je Rev. Schiffrer vadil, obenem pa tudi slikal vse kulise, ki so bile potrebne za omenjeno igro, kar z malo izjemo, s pomočjo drugih rojakov, ki so mu pomagali pri tem trudapolnem delu. Lahko rečem, da imamo ene najlepših kulis na našem odru, ki so delo samouka, kar jih je v Združenih Državah ameriških. Delali so pa pri kulisah za samo to igro čez tri tedne, ali ne zasluži potem eden ali drugi, da se ga malo pohvali v Prolet.? — Druga točka je bila petje. Pel je cerkveni mešan zbor gospoda Plemel, ali kakor ga imenujejo naši prijatelji delavcev — "Minnesotski plevel", ki so tudi prav lepo rešili svojo ulogo. Med dejanji sta pa igrala gospod Plemel in gospodična Albina Subic, in reči moram, da sta prav izborno igrala, obadva rojena Amerikanca, ali navdušena katoliška Slovenca. — In potem se je vršil ples do rana v jutro. V kantini so pa skrbeli rojaki, da si je lahko vsak potolažil žejo, ki je prav pogosto nagajala našim gostom ta večer in so oni, ki so prodajali tikete za pijačo, prav zadovoljni. V kuhinji in jedilni sobi so pa skrbele tiste pobožne ženice, ki svetuje dopisnik Prolet., da se jih naj ogibljejo zavedni rojaki; kedor se jih ni preveč ogibal, je bil vsak postrežen z različnimi jedili in so tudi prav zadovoljne s svojo stvarjo, ker so vse razpečale. Seveda, da je bilo tudi tistih nekoliko, ki so vzeli na znanje nasvet našega "ta rudečega"; ne vem, ali so se bali klofute? Ali to je bilo brez potrebe, ker naše ženske se držijo tistega reka: "Lepa beseda lepo mesto najde". Seveda nasprotno, če dostikrat kedo kaj druzega išče, naj dobi.

Zdaj naj pa končam, saj je že tako predolg dopis. Izrečem vsem onim, ki so pomagali, da se je ta naša veselica tako dobro obnesla, lepo hvalo v imenu slovenskih štrajkarjev, v katerih pomoč je bila ta veselica prirejena: tistim, ki so se udeležili, kot še bolj onim, ki so delovali za to, da je bil uspeh mogoč; za to izvoljenemu odboru, kot igralcem, Rev. Schiffrerju in Jos. Plemelu z njegovim cenj. pev. zborom, onim, ki so skrbeli za pijačo v kantini in prigrizek v kuhinji.

Kličem vam katoliško mislečim Slovencem: Le tako naprej! Kot delate od začetka naše slovenske naselbine, nadaljujmo in nam se ni treba bati nobenega propada. Kjer je bila še kakšna dobra stvar storjena, smelo rečem, da je delo dobrih katoličanov. Saj nas to naša sveta katoliška vera uči, naše geslo naj bode: Vera in narod. **Navzoč opazovalec.**

Otvoritev Belokranjske železnice.

(Dalje.)

Slavnostni banket.

Po dohodu v Črnomlju se je v Laknerjevem hotelu vršil slavnostni banket, prirejen od belokranjskih občin. Glavni lokal je bil žalibog premajhen, tako da je mnogo odličnih gostov moralo ostati na verandi. Dekoracije so kazale spomlad v Belokrajini, jagode in rože so vsipale na mizo. Aranžma banketa in tudi mnogih drugih priprav je bil v rokah tajnika društva za promet tujcev g. Karola Govekarja, ki je poverjeno mu nalogo spretno izvršil.

Prvi govor je imel deželni glavar dr. Ivan Šusteršič, ki je povdarjal:

Napočil je srečni, dolgo pričakovani, vroče zaželjeni dan, dan vstajenja Bele Krajine, dan njene osvoboditve, dan njenega zadoščenja — in solnce, jasno solnce sije danes v radosti polnih belokranjskih srcih.

Stekla je belokranjska železnica, stekla pod slavno vlado ljubljenega cesarja Fran Josipa I.

Belokranjska železnica! Pred nekaj leti še lep sen, danes oživotvorjena kot glavna proga državne železnice, kot člen mogočne železne črte, ki ima vezati osrčje habsburške monarhije z najjužnejšimi slovanskimi deželami našega cesarstva.

Bela Krajina je rešena iz svoje izolacije, postala je živ člen v omrežju svetovnega prometa, deležna životvorne in blagotvorne zveze s širnim svetom — in tako dospela do zgodovinskega mejnika v svojem razvoju.

G. m., današnji dan pomenja konec stare Bele Krajine in začetek nove Bele Krajine, živeče v prenovljenem svetu, v tesni trajni zvezi s severom in jugom; Bela Krajina, očarana devojka, zbujena iz stoletnega spanja k novemu življenju!

Mi, ki nas je prvi vlak pripeljal preko mogočnega Gorjanca, čestitamo naši Beli Krajini k današnjemu dnevu in ji kličemo: Bog daj srečo in blagoslov v novi dobi belokranjskega življenja!

Nemški nadaljuje: Visokospoštovani gospodje! Z iskrenim veseljem in svečanimi čustvi praznuje kranjska dežela današnji dan, ko vidi izpolnjeno, dolgo časa gojeno iskreno željo. Zelo važen dan je za deželo, pa tudi za državo, saj gre za železniško zvezo z Dalmacijo, ki se je desetletja zaman pričakovala, ki se je sedaj za velik korak približala svoji dovršitvi — za ožji stik jugoslovanskih dežel Njegovega Veličanstva z zgodovinskim središčem države, proti kateremu zro narodi, polni zaupanja. Današnji dan nas napolnjuje s prekipevajočimi čustvi hvaležnosti do Njegovega Veličanstva, našega najmilostljivejšega cesarja in vladarja, na čegar Najvišje povelje je nastala Belokranjska železnica.

Slovenski nadaljuje: Predraga nam Bela Krajina! V marsičem boš v novi dobi prenovila svoj starodavni dom. Marsikaj starega bo padlo in se izgubilo v večni pozabljenosti.

Skrbno pa boš ohranila, kar so stoletja rodila dobrega in lepega. Skrbno boš čuvala bisere, ki so tvoj ponos in tvoje bogastvo.

Ohranila boš svojo vročo domovinsko ljubezen, ljubezen do domače grude, ljubezen in zvestobo do milega naroda.

Čuvala boš v stoletnih viharjih s potoki krvi in solza utrjeno globoko vero v Boga, zmagoslavno zaupanje do spasilnega svetega Križa.

Ohranila in čuvala boš, Bela Krajina, svojo neomajno zvestobo in udanost do presvetlega cesarja, do prejasne cesarske hiše, zvestobo in udanost, preizkušeno v ognju kot čisto zlato!

Ti trije biseri, strnjeni v prekrasen dijadem, se svetijo nad Tvojim čistim čelom in s svojimi čarobnimi žarki ogrevajo, jačijo in hrabrijo belokranjska srca. Ta dijadem, ki te diči z nepopisno krasoto, čuval in branil je in bo skozi vse veke junaški belokranjski rod. Ta diadem — Tvoj čarobni amulet — bo Tebe, dražestna Bela Krajina, čuval v [illegible] pred sleherno nevarnostjo — — —

Pod slavno vlado cesarja Fran Josipa I. je stekla belokranjska železnica.

Vznesena, živa čustva zvestobe, ljubezni in udanosti do ljubljenega vladarja tvorijo siguren zaklad Kranjske vojvodine.

(Konec prih.)

Urada telefon Chicago 100
Stanovanja telefon Chicago 3247
JOSIP KLEPEC
JAVNI NOTAR
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.
v uradu zvečer do 8. ure ob nedeljah od 9–12

Geo. Svetlecich
PRVI SALUN
ONKRAJ MOSTA
Chicago Telephone 3868.
107 RUBY STREET, JOLIET, ILL.
DOBRODOŠLI!

Oscar Weinbrod
BUFFET
321 RUBY ST. JOLIET, ILL.
Chicago Phone 349.
Kadar se mudite v okolici moje gostilne se oglasite pri meni za okrepčilo.

Chicago Phone 2524.
John R. Herath
40-41 Young Bldg., Jefferson Street
JOLIET, ILL.
PRODAJA ZEMLJIŠČA
ZAVARUJE PROTI POŽARU
POSOJUJE DENAR
Slovencem in Hrvatom se priporoča.

JOHN STEFANICH
N. W. Phone 348
::Slovenska Gostilna:::
vino domače in importirano, fino žganje in diseče smodke.
915 N. Scott St., Joliet, Ill.

Oba telefona 215.
WERDEN BUCK
511-13 Webster Street,
JOLIET, ILL.
Tu dobite najboljši cement, apno, 52
Tu dobite najboljši CEMENT, APNO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.
MEHAK IN TRD PREMOG.

Vsaka hiša in soba rabi
SCREEN DOORS
AND WINDOWS
(rešetca za okna in vrata)
najhitreje in najceneje vam jih pripravi
J. W. LOVE
CARPENTER
204 Scott St., poleg italijanske cerkve.
Chicago tel. 1001.
JOLIET, ILLINOIS.

Chicago Phone 225.
W. J. BRADY
ADVOKAT.
Posojuje denar in prodaja posestva.
508-9 Joliet National Bank Building
JOLIET, ILL.

DENAR SE VLAGA NAJBOLJE IN NAJSIGURNEJE V
Prvo Hrvatsko Stedionico
U ZAGREBU,
CROATIA, EUROPE.
in nje podružnice v: Belavaru, Brodu na S. Crkvenici, Delnicama, Djakovu, Kraljevici, Novem Vinodolu, Osijeku, Požegi, Rieki, Sisku, Varaždinu, Veliki Gorici, Virovitici, Zemunu i Senju.
Delniška glavnica in pričuve
K 16,250,000.
Nasvete in navodila pošljemo zastonj.

Ta krasen grafofon

dobite pri nas po posebno nizki ceni.
Vreden je $30.00, a mi ga damo za..... $18.75
Imamo zalogo plošč na obe strani, ter jih prodamo po 65c.
JOS. JONTES
601 Landau Ave. Joliet, Illinois

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod
Ustanovljen l. 1895.

Anton Nemanich in Sin
1002 N. Chicago Street
Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.
Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.
Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.
Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.
Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— V Ameriko še vedno uhaja precej fantov, ko se jim bliža čas nabora. Agenti jim preskrbijo listine, da lahko uidejo čez mejo. Vlada sicer pravi, da se briga za življenjske interese vojne moči. Ljudem se pa zdi, da se vlada za te interese briga malo, za druge prav nič. Sama ne ve, kako bi ustregala tistim, ki hočejo iti čez morje. Če le kdo reče pri oblastvu, da se izseljuje iz gospodarske potrebe, mu oblastvo po danih predpisih mora iti na roko z največjo naklonjenostjo. Z največjo strogostjo se pa pazi na to, da ne bi kdo strehe in vodnjaka popravljal brez streharja in vodnjakarja. —("Gorenjec".)

— Železniški načrt na Dolenjskem. Ljubljanski "Slovenec" z dne 4. jun. piše: Ko je železniški minister pretekli teden sprejel deputacijo županov glede železniškega projekta Brežice—Novo mesto, se je deželni poslanec Vehovec zavzel za podaljšanje te železnice po gornji krški dolini. Železniški minister se je o tem jako ugodno izrazil.

— Poizkus vtihotapljenja madjarščine na Kranjsko. Pri pogajanjih glede priključka belokranjske železnice na hrvatski del do Karlovca med avstrijsko in ogrsko vlado je slednja zahtevala, da bi se moralo na obmejni postaji Bubnjarci nastaviti osobje, vešče madjarščine v pisavi in jeziku! Avstrijska vlada je odgovorila, da je tozadevna jezikovna določba v ogrski železničarski pragmatiki itak odpravljena. Ogrski delegati so na to dejali, da je to vseeno. "Hrvaščina ne bo nikdar uradni jezik na železnicah!" (Lepa tolažba za hrvatsko-srbsko koalicijo.) Avstrijska vlada pa le ni hotela o madjarskem poslovanju nič vedeti in se je končno določila nemščina.

— Karolyvaros. "Slovencu" se piše: Tristo madžarskih medvedov, ta je bila pa vendarle predebela! Na čisto slovenski dolenjski postaji sem zaupal c. kr. avstrijski železnici svojo zasebno tajnost, da bi se rad peljal med naše najbližje brate v Karlovec. Med potom sem pa izpregledal, da sem dobil od c. kr. državne železnice liste v— Karolyvaros. Bil sem takoj v zadregi in se že naprej bal revizije ter nisem vedel, ali naj bi kar po resnici povedal, da se peljem v Karlovac, ali naj rečem, da se je gospod pri prodaji voznega listka morda zmotil, ali kali? Z vso podaniško ponižnostjo sem vendar rekel sprevodniku, da bi se s kupljenim listkom rad peljal iz Avstrije na Hrvatsko, in sicer prav do najbližjega Karlovca. Pripravljeno sem imel že primerno kazensko svoto, ker človek mora biti na naših železnicah kaj previden. Vendar je bil strah k sreči neutemeljen. Listek Karoly-varos je veljal po uradnih zagotovilih v resnici do Karlovca. Bog, i Bog me, ali se ne da ozdraviti naš birokracijus, naj si že vendar enkrat zapomni, da na naših domačih tleh ne bomo za nobeno ceno pospeševali madžarske kulture. Zakon ne pozna Karolyvaros, ampak le Karlovac.

— Znak in prapor kranjskih nemških študentov. Na Burschenschafler-tagu der Ostmark v Mariboru je bilo tudi zastopano kranjsko nemško društvo "Carniolia". Ko so šli na izlet v petek dne 1. junija, so imeli seboj pomembno značilen prapor: Brezov drog, na katerega je bila nataknjena prazna steklenica, kos platna, kjer je bilo napisano ime "Carniola", na drogu pa so bili poleg tega privezan ostanek de klobase, kos kruha, oglodano kost in hrastovo vejo. Pobiči so bili pijani kot muhe, to se je posebno poznalo, ko so kričali po mariborskih ulicah. Tulili so svoj "Heil" in "Wacht am Rhein".

— Plinarna v Ljubljani. Ker ima mestna občina razen 60 vse delnice v roki, nameravajo delniško društvo ljubljanske plinarne razdružiti, tako da postane plinarna popolnoma mestno podjetje.

— Zgradba deželne elektrarne. Tvrdka Toennies brusi sedaj gonilna kolesa za turbine. Postavljeni so drogovi za daljnovod do Brezja. Žice se bodo na tej progi napenjale šele meseca julija, da se ne dela škoda na poljih. Na Bledu že stoje drogovi in se je ravnokar pričenjalo napenjati [illegible] drogove. Izdelujejo se tudi transformatorske hišice, ki bodo julija meseca postavljene. Čimbolj napreduje zgradba, tembolj raste zanimanje. Oglašajo se obrtniki in tudi kmetje žele že mlatiti z elektriko.

— Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla dne 3. jun. ga. Viktorija Pessiak, mati finančnega prokuratorja dr. Viktorja Pessiacka in ravnatelja tovarne Karoka Pessiacka, v visoki starosti. — Umrl je na Dunaju Otmar Mattanovič, c. in kr. podpolkovnik, brat g. Avguste Mattanovič, mestne učiteljice v Ljubljani.

— Umrli so v Ljubljani: Ivan Je[illegible], občinski ubožec, 72 let. — Marija [illegible]všek, bivša služkinja, 41 let. — [illegible] Blejec, hiralka, 89 let. — Ivan Zevnik, opljski dninar, 69 let. — Marija Hebat, žena gozdnega paznika, 31 let. — Martin Erjavec, železniški nočni čuvaj, 61 let. — Fran Ebber, bivši vrtnar, 80 let. — Josip Virant, užitkar-hiralec, 63 let. — Marija Čop, dninarica-hiralka, 40 let. — Edvard Vidergar, mlinar, 32 let. — Antonija Mrak, žena sobnega slikarja, 40 let. — Fran Štrukelj, dninar, 28 let.—Cecilija Hribar, delavka, 29 let. — Jera Hribar, perica, 64 let. — Fran Renko, kočar-hiralec, 50 let. — Josip Zajc, občinski ubožec-hiralec, 25 let. — Karolina Tomaževič, vdova c. kr. davkarja, 79 let. — Marija Razpotnik, šivilja, 47 let. — Alojzija Mehle, zasebnica, 85 let, Stari trg.

— Pet rudarjev podsutih. Iz Zagorja ob Savi poročajo: Dne 30. maja je v Kisovškem premogokopu podsulo pet rudarjev, ki pa so jih po triurnem kopanju srečno še žive rešili. Kopali so do njih v daljavi 30 metrov. Dva sta bila popolnoma podsuta, le glave sta imela proste, in ta dva bi ne bila več dolgo živela, če bi se tako hitra rešitev ne bila posrečila. Ostali trije pa so bili podsuti na ta način, da so imeli krog sebe precej prostora in bi po mnenju tozadevnih veščakov lahko živeli, da bi lakote pomrli. Vzrok predstoječe nesreče, ki bi bila lahko postala usodepolna, je baje neprestano deževje.

ŠTAJARSKO

— Veličasten shod. Velika Nedelja: Naravnost veličasten je bil mladeniški shod, ki se je vršil pri nas na binkoštni pondeljek dne 1. junija. Navzočih je bilo lepo število odposlancev mladeniških zvez iz Velike Nedelje, Ormoža, Središča, Sv. Lenarta, Ptuja in drugih krajev. Predsednik mladenič Kosi otvori po večernicah zborovanje in pozdravi vse navzoče, osobito še govornike iz Maribora in Ormoža. Prvi govornik, g. urednik Žebot, razpravlja v krasnih besedah o velevažnosti gospodarske in osobito politične izobrazbe med slovenskimi mladeniči in možmi. Mladeniči se naj varujejo pijančevanja ter ostanejo zvesti svoji rodni grudi; odločno in vestno naj izpolnjujejo svojo sveto nalogo — obrambo slovenske zemlje in našega milega jezika. Gotova je potem Slovencem lepša bodočnost v okvirju Avstrije in pod žezlom habsburške dinastije. Krepki "živijo"-klici sledijo tem besedam, nakar povzame besedo urednik "Straže", g. Fr. Hartman, ki v kratkih, pa jedrnatih besedah polaga mladeničem na srca, naj skrbno gojijo čuvstva sv. vere, ki je podlaga poštenemu družabnemu življenju. Vera, materni jezik, ki naj bo mladeničem ključ do vse omike in poštenost naj dičijo življenje slehernega slovenskega mladeniča.

— Samoumor. V Studencih pri Mariboru se je ustrelil pekovski pomočnik Vinko Kralj iz neznanih vzrokov.

— Bik ga usmrtil. Iz Makol poročajo: Veleposestnik Jakob Hosar iz Statenberga pri Makolah je te dni napajal svojega bika. Žival je v svoji zlobnosti napadla moža in mu polomila oprsje. Mož je vsled dobljenih poškodb kmalu nato umrl. Zapušča ženo in več nepreskrbljenih otrok.

— Na Pesnici pri Mariboru bo nemški šulferajn vendar postavil svojo mučilnico, zvano Kernstockschule. Za stavbo te šole se najbolj poteguje renegat in župan Aleksander Hojnik z Rance.

— Vsled sreče zblaznela. V Mariboru je dobila vdova železničarja Justina Weilandits neko dedščino. Vsled veselja se je ženi, ki je živela z dvema otrokoma, zmešalo. Domnevala je vedno, da ji hoče nekdo dedščino ukrasti. Nesrečnica si je polila glavo s petrolejem in jo zažgala. Težko ranjeno so odpeljali v bolnišnico.

— Nov odvetnik. V Slovenski Bistrici se je s 1. junijem naselil nov slovenski odvetnik dr. Florijan Kukovec, dosedaj koncipient pri dr. Rosini v Mariboru. — Odvetniški koncipient dr. Ravnik gre od dr. Lemeža v Slovenski Bistrici proč in stopi v službo pri dr. Rosini.

— Smrtna kosa. V Gaberju pri Celju je umrl tamošnji kovač g. Florijan Šribar, 54 let star. — V Mali Varnici pri Ptuju je umrla mati Gera Emeršič. — Na Strmcu pri Veliki Nedelji je umrl posestnik Anton Moravec, 75 let star. — V Banovcih je umrl spoštovani mož Franc Cvetko, ki je bolehal 7 let za jetiko.

— Ustreljen skočil v Dravo. Dne 30. maja se je okoli 3. ure zjutraj ustrelil s samokresom Alojzij Gninšek, gostilničar v Stojncih pri Ptuju, znan posebno pod imenom "stojnski Hutar", ker je imel lastno žganjarno. Po strelu je najbrž skočil v Dravo. Samokres je ostal na mostu. Na oknu oskrbnikove hiše je pustil klobuk in pismo. Mož je bil prijazen.

— Nesreča. Pri Mali Nedelji v ljutomerskem okraju popravljajo zvonik. Dne 30. maja je nek delavec pri delu neprevidno ravnal, ter je padel z višine na trda tla in se ubil.

KOROŠKO.

— Velik shod koroških Slovencev, ki ga je priredila S. K. S. Z., se je vršil Binkoštni ponedeljek v Velikovcu. Prostorna telovadna dvorana Narodne šole je bila natlačeno polna. Dopoldne se je vršila sveta maša s pridigo č. g. Dolinarja o poštenem življenju. Nato je častiti gospod župnik Treiber v Narodni šoli zbrane zborovalce pozdravil. Za njim je kanonik Žel lepo govoril o pomenu organizacije. Na popoldansko zborovanje je vlada poslala kot poročevalca gospoda komisarja Juvana, med govori pa je prišel za čas tudi gospod okrajni glavar sam. Prvi je govoril v zvezi s spominom na slovensko ustoličenje vojvod na knežjem kamnu Franc Terseglav o jugoslovanskem vprašanju vobče in bil vedno prekinjen od navdušenega pritrjevanja zborovalcev. Z lepo pesmijo je pozdravil zbor mladenič Starmuš. Kanonik Umnik, ki je obravnaval pomen vernosti za slovensko ljudstvo, je navzoče s svojimi krepkimi, z zdravim dovtipom prežetimi izvajanji, kar odušević. Č. gospod Ulbing je oznanjal boj alkoholu in so mu vsi odločno pritrjevali. Vlada, ki na Koroškem pijanstvo z največjo ravnodušnostjo trpi, dasi uprav katastrofalno uničuje zdravje in srečo vsega prebivalstva te dežele, se je energično pozvala, naj proti tej kugi nastopi. Dr. Ehrlich je končno shod, ki se je vredno pridružil letošnjim taborom, zaključil s trikratnim "Živio!" na cesarja, kar so zborovalci z viharnim navdušenjem ponovili in se, potem ko so zapeli cesarsko pesem, razšli. Vladal je skoz in skoz vzoren red in mir.

— Pismonoša pobegnil. V Podrožčici na Koroškem je pobegnil tamošnji pismonoša Boschank s 600 kronami. Bežal je v Švico, kjer je bil v Curihu aretiran in prepeljan nazaj v Celovec.

PRIMORSKO.

— Iz Trsta. Ravnatelj državne železniške direkcije pojde v kratkem v pokoj. Združeni Nemci in Italijani se poganjajo za to, da bi to mesto zasedel Nemec in ne kak Slovan. V tem smislu je govorila deputacija nemškega "Volksrata" pri železniškem ministru baronu Forstnerju. Mesto železniškega ravnatelja je zelo važno.

— Hrvaščina in tržaška sodišča. Tržaško deželno kot prizivno sodišče je v nekem konkretnem slučaju razsodilo, da morajo tržaški sodni uradi sprejemati in reševati tudi hrvatske vloge, kajti pod označbo "slovenski jezik" v tozadevnem ministerialnem ukazu za Primorje z dne 15. marca 1862 praes. 865 in 20. okt. 1866 praes. 1661 je razumeti tako slovenski kakor hrvatski jezik, katerega govori večji del istrskega prebivalstva. Doslej so nekateri sodni uradi v Trstu zavračali hrvatske vloge ter so dalmatinski odvetniki zato rabili italijanščino, ker slovenščine niso zmožni.

— Smrtna kosa. V Sežani je umrl znani gostilničar Alojzij Šmuc, 54 let star. — V Plačah, duhovnija Sv. Križ, je umrla 21letna Frančiška Simonič.— V Gorici je umrla 14letna Aleksandra Tomšič, hčerka upok. nadučitelja g. Tomšiča.

— Mrtvo so našli dne 3. junija zjutraj na Goriščeku 18letno Terezijo Stekar, stanujočo pri svojih starših v ulici Volta v Gorici. Deklica se je zastrupila, za vzrok pa se ne ve.

— Obesil se je na Dolu pri Otlici v ajdovskem okraju neki 40letni Rafael Černigoj. Bil je neporočen in je živel v domači hiši.

HRVATSKO.

— Katastrofa v Karlovcu. Z dne 4. jun. poročajo: Polom karlovške posojilnice bo imel strašnejše posledice nego se je izprva slutilo. Oškodovan je zlasti kmetski narod in služkinje od Karlovca do Like. Ravnatelj Hermann je imel agente, ki so lovili vsakega, ki je imel mali prihranek, da je vlagal v to posojilnico, ki je dajala visoke obresti. Ker je v tej posojilnici naložen tudi denar, ki ga je zapustil Banjavčič za "Ciril in Metoda" v Istri, je blagi namen rajnika uničen. Vlada noče baje dati nič denarja.

— Nadaljne aretacije zaradi poloma hranilnice v Karlovcu. Iz Karlovca poročajo, da sta bila aretovana člana ravnateljstva propadle karlovske hranilnice Samuel Kramer in Mijo Balaš. Čuje se, da bodo sledile še nekatere aretacije, ker se je bati, da bi nekateri odgovorni činitelji ne pobegnili, vsled česar bi bili vlagatelji še bolj oškodovani. Dne 31. maja se je vršila burna skupščina vlagateljev propadle posojilnice, ki pa vendar ni imela pozitivnih uspehov.

— Hrvaški Pegoud aviatik Bulimbašić, kateremu se je pri poizkusnem poletu v Zagrebu razbil stroj, je že šel iz bolnice. Vsled velike razburjenosti se je le onesvestil.

— Ropar ustreljen. Orožniki so v Gornjem Stenjevcu na Hrvaškem ustrelili "nevarnega roparja Stjepana Vukaniča, ki je bil član velike roparske bande.

Nova slovenska naselbina

V WISCONSINU, PRVI POLJEDELSKI DRŽAVI AMERIŠKE UNIJE.

Med vsemi državami prostrane republike zavzema Wisconsin najodličnejše mesto, kar se tiče poljedelstva, živinoreje in sadjereje. V nobeni drugi državi ne živi farmar v tako ugodnih razmerah, kot ravno v tej napredni državi, katera tudi v marsičem drugem nadkriljuje ostale svoje sosestre. Wisconsin je država, katera po svojem zdravem podnebju, po svojih čistih, hladnih vodah, po svojih krasnih jezerih, po svojih bogatih loviščih itd., najbolj prija našim ljudem. Zato pa je tudi v državi Wisconsin toliko slovenskih farmarskih naselbin, kot v nobeni drugi državi Unije. Ljudje se trumoma naseljujejo na farme, ker vedo, da je le NA FARMAH njih bodočnost in ker jih razuntega k temu takorekoč silijo že skoro neznosne delavske razmere po mestih (splošna draginja, vedna nevarnost brezposelnosti, slabe plače, naporno in nezdravo delo po smrdljivih tovarnah itd.)

Kar je bilo DOBRE farmarske zemlje, dostopne doslej Slovencem, se je vsled kričeče judovske reklame od strani raznih slovenskih zemljiških agentov večinoma že vsa razprodala, tako da je sedaj to, kar še ponujajo zemlja le bolj dvomljive kakovosti in manjše vrednosti.

Wisconsin pa je obsežna dežela in še daleč ne tako obljudena in naseljena, kakor bi po svojih naravnih prednostih pred drugimi državami lahko bila. V Wisconsinu se še dobi DOBRA ZEMLJA; vendar Slovencem doslej ni bila na ponudbo, pač pa drugim Slovanom, v prvi vrsti podjetnim Čehom, ki so priznano najboljši poljedelci med vsemi Slovani. Kjer se naseli razboriti Čeh, je to že samoobsebi zadosten dokaz, da zemlja tam NI SLABA! —

Podpisani naselbinski družbi se je po dolgem prizadevanju posrečilo, da je dobila edino zastopništvo v svrho razprodaje te izvrstne farmarske zemlje med Slovence.

Ne bomo hvalili naše zemlje, kakor hvalijo svojo na vse pretege razni slovenski špekulantni agentje; — kajti stojimo na stališču, da se vsaka dobra stvar sama hvali, — pač pa Vam priporočamo le, da nam pišete še danes po natančen slovenski bogato ilustrovani popis zemlje z dotičnim zemljevidom, ki ga na zahtevo pošljemo vsakemu brezplačno. V tem popisu najdete vse, kar želite zvedeti o zemlji, ki jo hočete kupiti.

Pišite nam še danes in mi Vam drage volje damo vsa potrebna pojasnila o tej novi slovenski naselbini.

Slovenska Naselbinska Družba
198 FIRST AVENUE,
MILWAUKEE :: WISCONSIN.

Bray-eva Lekarna

Se priporoča slovenskemu občinstvu v Jolietu. Velika zaloga. Nizke cene.

104 Jefferson St., blizu mosta, Joliet

Nova Iliria

Slovenska naselbina pri MERRILL, WIS.

Vsem onim, ki se zanimajo za farme in ki so nam že pisali, naznanjamo, da smo otvorili novo poslopje s pisarno na postaji v Merrill, kjer se lahko vsak zglasi, ki si ogleduje zemljo v teh krajih. Kupujte zemljo samo pri večjih industrijskih mestih; tam je bodočnost. Nova naselbina "New Iliria" leži do pet milj od mesta Merrill s blizu 15,000 prebivalci, veliko cvetočo industrijo, ki se po celej dolini nenavadno hitro razvija. Glavna reka države "Wisconsin river" teče mimo mesta in skoz naselbino. Gradite se dve novi železniški progi in več cest v tem času. Eno miljo od naselbine so dve leti stari naseljenci, ki so letos zgradili novo sirarno. Svet je najrodovitnejši v državi; nič peska nič kamenja; zemlja valovita brez vsacega močvirja, s dobrim trdim lesom, ki se lahko proda. Cena samo še za maj in juni $16. Plačilni pogoji lahki in po dogovoru. Kedor ne najde vse natanko ko je opisano se mu povrne vožnja. Nobenih knjig in podob. Ne hodite daleč od industrijskih mest v gozde, glejte, da bo Vaša zemlja hitro rasla v ceni, kar je mogoče le pri velikih industrijskih mestih s veliko bodočnostjo. Pišite po pojasni

Iliria Colonization Co.
SHEBOYGAN, WIS.

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts. JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 597

Square Deal Vsakemu

Fred Sehring Brewing Co.
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Tel ephones 26. JOLIET, ILLINOIS

Najhitreje in najceneje pošilja

DENARJE V STARO DOMOVINO

Denarne nakaznice izplačuje c. k. poštna hranilnica na Dunaju

FRANK SAKSER
82 Cortland St. New York.

PODRUŽNICA:

6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinska povest iz časov Francoske revolucije.

(Spomini častnika Švicarske garde Ludvika XVI.)

Nemško spisal Jos. Spillmann S. J. Poslovenil ***

(Dalje.)

"Ne, dokler sedi Ludovik XVI. na prestolu. Njemu smo prisegli zvestobo in bili bi strahopetni ter nepošteni, če bi ga zapustili v zadnji najhujši sili. Še stoji v njegovi službi kakih 14,000 Švicarjev in vsi so dozdaj sijajno dokazali svojo zvestobo vkljub zapeljivostim Jakobincev le nesrečni polk v Nancy (r. Nansi) jo je prelomil. Če bi nas odpoklicali v tem usodnem trenotku, bil bi to smrtni udarec kraljestvu. Jaz upam še vedno, da se je kralju posrečilo priti v taborišče pri Montmedy (r. Mommedi), in da kmalu dobimo povelje, naj gremo za njim.'

"Popolnoma prav," je odgovoril Keyser. "Dokler je le iskrica upanja, moramo vzdržati na svojih mestih. To zahteva zvestoba in čast! Če pa bi kraljevi stvari ne mogli pomoči niti s svojo smrtjo, bi li ne bilo prav, da bi Švica prosila kralja, naj nas odpusti iz službe, mesto da brez koristi žrtvuje življenje toliko hrabrih mož?"

"Seveda, če bi bila žrtev našega življenja res brez koristi," je odvrnil major. "Toda o tem ni sedaj govora. Tudi bi mi ne bilo všeč, če bi polkovnik d' Affry (r. Dafri) ali kdo drugi naših častnikov nasvetoval kaj podobnega."

Veliki sodnik je molčal nekaj časa. Potem je rekel: "Rad bi zvedel še, kaj menite radi zapisnikov našega polka. Odgovoren sem zanje in zelo me skrbi. Velika škoda bi bila, če se izgube, ker je dosti zelo važnih dokazil med njimi. Če se res potrdi, da so kralja ujeli, in bi nas tukaj zadušila revolucija — kako rešiti zapisnike? Že pri naskoku na bastijo bi se bili kmalu izgubili, če bi nam mladi prijatelj tu ne prišel o pravem času na pomoč."

Tedaj sem se spomnil na klet s podzemeljskim hodnikom v hiši mojega znanca, kmeta Huvilerja v predmestju. Po tem hodniku je vtihotapljal razne stvari v Pariz, da mu ni bilo treba plačevati daca. Odkar pa je narodni zbor sklenil brezdačen uvoz v mesto, bil je Huvilerju njegov hodnik brez koristi. Povedal sem torej gospodom o tej stvari, in brž sta sklenila najeti ali kupiti Huvilerjevo hišo. Res je veliki sodnik že drugo jutro sklenil ugodno pogodbo s kmetom. "Ko pa uvede kaka pametnejša vlada spet dac za Pariz, morate mi prepustiti vrt in klet zopet v porabo," je rekel Huviler in bil zadovoljen.

Medtem se je potrdila vest, da so kralja zajeli. Sin poštarja Drouta, goreč Jakobinec, je izpoznal Ludovika XVI, ter je zdirjal na konju skozi Argonski gozd naprej, zdramil v Varennu meščansko stražo ter je naročil županu Sosu, da je kralja ustavil. Del huzarjev, ki so spremljali kralja, je prestopila k meščanski straži, in Buje je prišel s svojimi četami prepozno. Kralj spet ni hotel rabiti sile, in tako so privedli dobrosrčnega vladarja kakor ujetnika med zasramovanjem in zasmehovanjem nazaj v Pariz.

25. dne rožnika se je vršil ta žalostni sprevod. Do pičice je bil podoben tistemu, ko so privedli kralja iz Versaja v Pariz. Več ur daleč iz mesta so stale ob obeh straneh ceste dvojnate vrste narodnih brambovcev. Nemo in kljubovalno so stale, nobena puška se ni dvignila v pozdrav, nobena zastava se ni sklonila pred najvišjim vojnim poveljnikom. Nabiti kanoni so drdrali pred vozom, ki ga je obdajalain spremljala konjenica. Prosto ljudstvo pa se je gnetlo za špalirjem meščanske straže in obsipalo kralja s ploho zasramovanja in psovk. Več ko enkrat sem mislil, da bodo razdivjanci predrli vojaške vrste in umorili kralja z vso njegovo družino. Malo je manjkalo, da niso pred Lafayettovimi očmi pobili treh telesnih stražnikov, ki so spremljali kralja.

Jaz sem stal blizu mosta, ki veže trg Ludovika XV. s Tuilerijskim vrtom, ter sem gledal ta sramotni sprevod, ki je bolj kazal, da ženejo od veh osovraženega hudodelca na morišče, kakor da sprejemajo kralja, ki je imel le eno napako, namreč to, da je bil predober. Reding, Keyser, jaz in čez 15 drugih naših častnikov smo se postavil na to najnevarnejše mesto. Oblekli smo se civilno ter se oborožili s samokresi in palicami, v katerih so bili skriti meči, ker smo hoteli z lastnim življenjem braniti kralja, če bi ga napadli, kakor smo se bali. A to se ni zgodilo. Ko pa sem videl in slišal sramotenje, ki so ga ti ljudje metali še bolj na kraljico, ko na kralja, premagala me je jeza in glasno sem vskliknil nekaj ne prav prilizljivih besed nad to podlostjo.

Tedaj se je osuknil širokopleč mož, ki je stal sredi ljudstva pred mano. — Danton! Spoznal sem ga po njegovem pasjem obrazu. Tudi on je spoznal mene. Zavrtel je oči in planil proti meni, kakor divja zver. "Ta je eden potepinov," je zavpil, "ki so pomagali ubežati kralju krivoprisežniku. Držite ga, tistega velikega plavolasega malopridneža tam! Na vislice mora, kakor res se imenujem Danton!"

Reding in drugi častniki so me potegnili nazaj in so se postavili predme, baš ko me je mož hotel zgrabiti za ovratnik. "Beži!" mi je šepnil Reding, "če ne si zgubljen!"

Potuhnil sem se in posrečilo se mi je uiti skoz krog svojih tovarišev, ki so me zakrivali. K sreči je bila pozornost drhali obrnjena na kraljev voz, ki se je ravno peljal čez most v Tuilerijski vrt. Z nekoliko skoki sem bil na voglu Kraljevske ulice in tako tudi na varnem.

Zdelo se mi je, da napravim pametno, če se nekaj dni ne pokažem na svetlo, zato sem se skrival v mali hišici v Senmartenskem predmestju, kamor se je bil dan prej preselil veliki sodnik s svojim premoženjem, med katerim je bila tudi skrinja s polkovimi zapisniki. Jaz sem porabil ta čas, da se s Huvilerjevo pomočjo nekoliko seznanim s podzemeljskimi hodniki, kamor je vodila pot skozi klet. Vratca, ki so bila v tleh in ki so peljala v hodnike, so bila prikrita s praznim sodom in so bila zvezana ž njim, da so se odprla, če se je sod odvalil na stran; če pa so se vrata zaprla, se je sod nazaj zavalil na prejšnje mesto. Skozi ta vratca je peljal hodnik čez nekaj stopnic v temno obočje.

Tu mi je Huviler pokazal na desno v zidu v dolini, ki jo je bilo lahko dotipati z roko, svetilko in netilo. Prižgal jo je in si jo obesil na verižici okoli vratu, da mu je visela na prsih. Tedaj sem videl pri svetilkini luči, da se je odpiral globok rov na levi strani stopnic, ki so peljale gori v klet. Iz tega rova je bil Huviler vlačil z vratilom polne koše zelenjave. "Lahko se spustiva s košem nizdol," je rekel. "Treba pa je zato dokaj vaje in če ni sile, je boljše, iti po lestvi."

Stopala sva torej po lestvi kakih 50 klinov navzdol in prišla v zidan hodnik, ki je bil ravno za moža visok in se je raztezal na desno in levo brez konca, na obeh straneh pa so se cepili drugi stranski hodniki. "Če hočete priti v Šomonske kamnolome", mi je razlagal vodnik, "si morate to-le zapomniti: treba je iti vedno naravnost in le dvakrat na desno, tam kjer sem zarisal križec v steno. Na poti nazaj seveda morate se držati pri križih na levo, če ne pridete v stranske hodnike in se izgubite. Jaz sem nekdaj zašel in sem prišel v hodnike, ki so bili polni lobanj in mrtvaških kosti. Grozno je tam! In še sem mislil, da ne najdem svoj živ dan izhoda."

Huviler je šel z mano in mi pokazal križce. Na nekem mestu je curljala voda doli po stenah in kapljala z obočja. "Tu sva pod Senmartenskim kanalom," je rekel moj vodnik. "Od tu naprej ni moči več zaiti; do Šomona ni nobenih stranskih hodnikov več. V desetih minutah sva lahko pri izhodu." Res se je jela v daljavi svetlikati dnevna svetloba in končno sva prišla v zapuščen kamnolom sredi skalnatih gričev, ki jim pravijo Somon. Nad nama se je dvigala visoka stena, pod nama pa je ležala poštna cesta Meaux (b. Mo) in vas Panten (sedaj pariško predmestje); tja doli je vodila pot zakrita z grmičjem. Ko sva se vračala, rekel je Huviler, naj sam iščem poti. In posrečilo se mi je brez težave; le pri lestvi, ki je peljala gori v klet, bi bil kmalu šel mimo, ker je bila tako spretno skrita za robom zidu.

Huviler mi je še pokazal, kako je treba kake zalezovavce zvabiti v napačne hodnike ter jih premotiti, potem sva zopet zlezla gori v hišo. "Oh", je zdihoval, "slabi časi so. Imel sem tako lahek in varen zaslužek za časa kraljestva! Upajmo, da bo kmalu bolje in zopet vpeljejo dac. Gospod Muos, težko je danes kaj zaslužiti in pošteno preživiti ženo in otroke."

To je bilo možu: pošteno preživiti! Kmalu bi se bil ž njim zopet sprl, kakor takrat, ko mi je bil nanagloma odpovedal stanovanje.

Na boljše čase pa je bilo še treba čakati. V Parizu je vrelo, kakor v vražjem kotlu. Kralju so za enkrat vzeli vso oblast in stražili so ga v Tuilerijah prav kakor ujetnika. Straže so stale po vseh hodnikih in na vratih. Večizhodov so zapečatili s trobarvnimi trakovi. Po vrtih in dvorih je bilo, kakor v bojnem taborišču. Vendar si še niso upali, kralja popolnoma odstaviti. Ko so Jakobinci spravili mnogo ljudi skupaj, da bi to dosegli, prečital je Bailly na Martovem polju drhali vojni zakon in je množico pozval, naj se razide.

Vajena, da ne delajo nikdar ž njo zares, zasramovala je drhal oblastvo in je metala kamenje na vojake. Tedaj pa je Lafayette vendar ukazal ustreliti; nekaj sto jih je padlo in za takrat se jim ni posrečilo razglasiti republiko.

To se je zgodilo 17. malega srpana 1791, torej skoro ravno eno leto po zavezni prisegi in na stopnicah istega "oltarja domovine". Voditelji Danton, Santerre, Robspierre in podobni junaki so se seveda varovali prikazati se na javno.

Nekaj dni prej, dne 11. malega srpana, je bil Pariz priča brezbožnega sprevoda — ko so Voltairja razglasili za svojega boga — nekaj tednov pozneje pa so obhajali zmagoslavje Rousseaujevo. Voltaire in Rousseau, sta s svojimi spisi že več let prej širila prevratne ideje zoper tron in oltar. Oba sta bila zagrizena sovražnika katoliške cerkve. Umrla pa sta nekaj let prej, ko je izbruhnila revolucija. Oba očeta revolucije so prenesli v cerkev sv. Genovefe, ki se je zdaj imenovala Panteon t. j. svetišče vseh bogov. Šestnajst konj je vleklo Voltairjev voz. Zatrjevali pa so mi za gotovo, da je v katafalku ležalo telo nekega meniha, mesto v obupu umrlega brezbožneža, ki je že davno strohnel. V poganskih oblačilih je šel narodni zbor za to komedijo. Slavospevi so se glasili, oblaki kadila so se dvigali kvišku — in kdor je imel le še iskrico vere in nravnosti, obrnil se je rdeč od sramu od teh grozot.

XXXII.

Na dopustu.

V narodnem zboru so bili predložili, da je treba kralja kaznovati, ker je skušal pobegniti.

Večina je sicer to odklonila, češ ker je Ludovik XVI., dokler je še kralj, nedotakljiv. Mesto tega pa so sklenili postaviti pred sodišče vse tiste, ki so mu pri tem pomagali, češ, da so izdajavci ustave in domovine.

Ko mi je veliki sodnik zvečer prečital to iz nekega časnika, je rekel: "To se tiče vas, Danton, ki vas je spoznal, vas bo že vedel najti. In pri takem veleizdajniškem procesu se ne bodo brigali, da imamo pravico soditi se sami. Če pa vas enkrat imajo, ne dam več počenega groša za vašo glavo. Vi morate za nekaj časa iz Pariza proč. V zaporu, v katerem se skrivate, ne boste mogli dolgo vstrajati, čeravno se hodite izprehajat pod zemljo. Najbolje bo, če greste na dopust. Jaz imam nekaj naročil, ki jih moram odposlati v Švico. So to stvari, ki jih ni lahko zaupati pošti. Rad bi namreč po svojih prijateljih v Švici dosegel, da bi nam poslala naša oblastva navodila, kako naj ravnamo v teh nemirnih časih, ker je v nevarnosti življenje naših vojakov. Naš stari polkovnik D'Affry se noče zganiti. Vi izkažete sedaj veliko uslugo, če porabite svoj dopust za to, da greste v Švico in nesete s seboj tudi ta pisma. Prvo bi šli v Bern, potem v Lucern in Zug, kjer bi oddali neko politično pismo gospodu Zurlaubenu in zranven še pisemce moji hčeri."

Začelo mi je postajati toplo okoli srca. Zopet videti Švico, Zug, svojo mater — to mi je bilo všeč! Tudi Verenko — priznal sem si v skrivnem kotičku srca srca in z neko grenkostjo — bi rad videt. Brž sem obljubil, da grem.

Odjezdil sem že drugi večer. Keyserjeva pisma mi je stara Blanchet skrbno všila v podvlako. Z denarjem sem bil dobro založen. V žepu svoje vrhnje suknje sem imel škatljico za barve, čopič, svinčnike in risarsko knjigo. Hotel sem potovati, kakor bi bil slikar, in potni list, ki mi ga je preskrbel veliki sodnik, se je glasil na Damian Manie, risar-umetnik.

Moja pot je šla proti Besansonu, odkoder bi šel skozi gorovje Jura v Bern. Vreme je bilo prve dni prijazno; pokrajina, koder sem potoval, je ugajala, dasi je bilo povsod dosti gozda in gričevja. Žetev je bila končana, in zgodnja jesen je že barvala gozdove. Prenočeval sem v gostilnah malih vasi ali tudi v gostoljubnih kmečkih hišah. Večjih krajev sem se ogibal, ker sem sumil, da so tam klubi jakobincev. Med kmečkim prebivalstvom pa je bilo še dosti pobožnega duha in zvestobe do kralja. V več kot eni hiši so zvečer molili rožni venec za revne duše v vicah in posebej še očenaš za dobrega kralja. V kmečkih hišah sem se priljubil mladim in starim s tem, da sem razkazoval svoje podobe, in sem včasi tudi naslikal kakega otroka ali staro mater ali njih domovje na kos papirja in jim pustil za spomin. Tedaj niso hoteli nobenega plačila za večerjo in ležišče. "Gospodje slikarji niso tako bogati," mi je rekel dobrodušno v tistih krajih neki kmetič.

Slabše je bilo, ko sem prišel v Franche Conte. Tu so bili tudi kmetje zelo nahujskani; to so pričale razvaline mnogih gradov, ki so jih bili požgali. V velikem krogu sem se ognil Besansona, glavnega mesta tiste pokrajine, in sem že zagledal divje gorovje Jura, ki loči Francijo od Švice. "Jutri ali pojutranjem bom na švicarskih tleh," sem si rekel.

Bil je nenavadno vroč dan v jesenskem mesecu, ki je pričel. Moj konjič je nemirno metal glavo sem in tja in je skušal z repom ubraniti se obadov; hribovje je bilo videti radi vodne sopare nenaravno blizu. "Nevihto bomo imeli," je rekel ob poti neki kmet, ki sem ga pozdravil.

"Ali pride kmalu," sem vprašal.

"Hm, mislim, da še pred večerom. Lahko pa še pridete v vas. Dalje jezditi bi vam ne svetoval. Daleč je še do Le Bussey-à in grda pot. Seve, pri nas tudi ne boste imeli popolnoma mirno."

"Kaj je v vaši vasi? Je-li žegnanje ali ženitovanje?"

"De, lepo žegnanje! Meščanski odposlanci iz Besansona so prišli danes, z velikimi klobuki s perjem in z belo rdečemodrimi prti krog trebuhov. Kaj se tako muzate, gospod? Gotovo nisem česa prav povedal?"

Rekel sem, da je že vse prav povedal, ter sem ga vprašal, kaj so hoteli odposlanci v vasi.

"Kaj da hočejo? Hm, ne vem, gospod, kako mislite o tej stvari; toda čudno je, kako se danes godi po svetu. V vasi imamo več kot petdeset let župnika, ki ni storil nič drugega kakor le to, kar je dobro in Bogu dopadljivo. Vse ubožce je podpiral, in če ga je klical kak bolnik k sebi, hitel je stari župnik k njemu v najbolj divje gore, bodisi poleti ali po zimi, po dnevi ali ponoči, v viharju in dežju. Zdaj pa so napravili tam v Parizu neko konstrukcijo, ali kakor pravijo že temu, in naš župnik pravi, da ta reč ni za nič, in to je tudi dokazal v neki pridigi. Jaz imam slab spomin za kaj takega; toda moja žena jo zna skoro na pamet in vam lahko pove.

"Tedaj bi moral dobri stari župnik priseči na to konstrukcijo, on pa pravi: "Tega ne smem in tudi ne bom". In isto pravijo tudi drugi duhovni v tem kraju, le malo število takih ne, pred katerimi nihče ne sname klobuka, in ki bi bili boljše napravili, če bi postali pošteni krojači in čevljarji, ko pa duhovni, kakor pravi moja stara.

"Naš župnik pravi tedaj: "Jaz ne prisežem'. Nato ga je ta presneti učitelj, ki ga je le naš dobri gospod izučil na svoje stroške, zatožil pri oblasti v Besansonu, in zdaj so meščanski odposlanci tu, da preženejo dobrega starega moža iz njegovega župnišča. Radi tega sem rekel, da ne boste našli danes miru v vasi. A le pojdite h "Kroni"; gostilničar je dober mož, dasi tuli nekoliko z volkovi in je prekrstil svojo gostilno."

(Dalje prih.)

LEPA FARMA CENO.

Prosim naznanite rojakom po širni Ameriki, da se nudi sedaj lepa prilika, ako se je kateri Slovenec naveličal mestnega življenja, slabega zraka, in slabe vode in si želi domovanja na deželi, kjer je zdravo podnebje, zdrav zrak in dobro voda se mu nudi lepa prilika kupiti si prijazni dom poldrugo miljo od towna Valley, Washington, 200 korakov od katoliške cerkve in 200 korakov od šole. Tukaj je slovenska naselbina stara 23 let, kjer je precejšno število Slovencev "Gorenjcev". Tukaj je dobro podnebje, kjer raste smrekovo in borovo drevje. Lepa in prijazna hiša se petimi sobami, 3 leta stara od znotraj plestrana in polakirana, od zunaj barvana, ter ima veliko zidano klet in dva porča. Na kuhinjskem porču je mrzla studenčnica. Zraven hiše je drevje, 20 dreves vsake vrste, po 4 leta stara.

Zemlje pri hiši je 1 aker in pol, vse ograjeno z dobrim plotom. Za to je primerna cena $1,200, in ako hoče še 75 akrov dobre zemlje pa $2,000.

Vzrok prodaje je, ker imam preveč za obdelovati. Komur se dopade ta ponudba in bi rad boljšega popisa naj piše na naslov:

Mrs. Anna Rollinsky, Valley, Wash.

58t8—Adv.

Chicago Phone 788 N. W. Phone 257

James L. McCulloch

MIROVNI SODNIK IN JAVNI NOTAR.

M. D. POSTELANCZYK, klerk in tolmač.

317 Jefferson Street, nasproti Court House, Joliet, Ill.

Chicago tel. 3592.

L. H. EIB

JUSTICE OF THE PEACE (Mirovni sodnik)

325 Jefferson st., nasproti sodišča, Joliet, Illinois.

IZTIRJA DOLGOVE, SPREJEMA IN SODI TOŽBE, ZAVARUJE HIŠE, PRODAJE POSESTVA, ODDAJE V NAJEM IN TIRJA NAJEMNINO.

Kadar imate opraviti s tožbami ali drugimi sitnostmi se oglasite tu.

MALI OGLASI.

Kdor kaj išče za vsakokratno priobčenje po 25c.
Za zahvale, nazmanila in drugo po 2 centa od vsake besede

KONJ, DOBER ZA TEŽKO DELO, se proda takoj. Več pove: Joliet Slovenic Bottling Co., Joliet, Ill.

KJE JE MARKO ORLIČ IZ KRIževske vasi št. 14 pri Metliki. Slišal sem, da se nahaja nekje v Chicagi ali Omahi. Zanj bi rad zvedel Nick Guštin, 426 N. 5th St., Kansas City, Kans. 56t3

Pravi vzrok.

Mož: "Gospod zdravnik, zakaj pa moja žena ne more biti zdrava?"

Zdravnik: "Zato, ker ni nikoli bolna!"

GERMAN
Loan & Savings Bank
MARTIN WESTPHAL
212 N. Bluff Street JOLIET, ILL.

MICHAEL CONWAY
106 Loughran Bldg.
Cass and Chicago Sts. JOLIET
Posojuje denar na zemljišča.
Insurance vseh vrst.
Surety Bonds.
Steam Ship Agent.
Both Phones 500.

Chi. Phone: Office 658, Res. 3704
Uradne ure:
9—12 a. m. 1—5 and 7—8 p. m.
Ob nedeljah od 10. do 12.
Dr. S. Gasparovich
Dentist :: Zobozdravnik
Joliet National Bank Building
4th Floor, Room 405.
JOLIET, :-: ILLINOIS.

POZOR, ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

J. & A. Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Streets.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113

Chi. tel. 3399. N. W. tel. 1257.

Louis Wise

200 Jackson St. JOLIET, ILL.

gostilničar

VINO, ŽGANJE IN SMODKE.

Sobe v najem in Lunch Room.

ZA PISMENI PAPIR, KUVERTE, NAKAZNICE, BOLNIŠKE LISTE IN PRAVILA

v slovenskem in angleškem jeziku, ter vse vrste tiskovine, oglase in knjige pišite na največjo slovensko unijsko tiskarno v Ameriki:

Amerikanski Slovenec

JOLIET, :: ILLINOIS.

DELO JAMČIMO.

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago tel. 4313. Northwestern tel. 413

JOLIET CITIZENS BREWING CO.

North Collins St., Joliet, Ill.

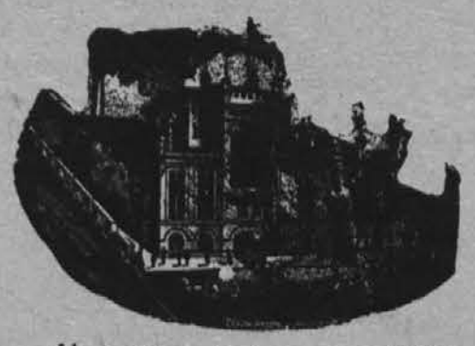

Pijte "Elk Brand" pivo

Izdelovalci najboljšega piva sodčkih in steklenicah.

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.